

HARBIY BOSHQARUVDA FAOLLIKNING MOTIVLARINI SHAKILLANTIRISHNING IJTIMOY-PSIXALOGIK OMILLARINING TAHLILI.

Umarov Davronbek Baxtiyorovich

Jamoat xavfsizligi universiteti magistratura tinglovchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada harbiy boshqaruv tizimida shaxsning faoliyatga bo'lgan motivatsiyasini shakllantiruvchi ijtimoiy-psixologik omillar tahlil qilingan. Harbiy jamoalarda rahbarlik samaradorligi, intizom va mas'uliyatni oshirishda motivatsion yondashuvning o'rnini yoritilgan. Shaxsiy va jamoaviy ehtiyojlar, maqsadlar, qadriyatlar tizimi hamda harbiy rahbarning kommunikativ madaniyati motivatsiya jarayoniga qanday ta'sir ko'rsatishi izohlangan. Tadqiqotda motivatsiyani shakllantirishning psixologik mexanizmlari, yetakchilik uslublarining ta'siri va harbiy muhitda ijtimoiy munosabatlarning ahamiyati tahliliy jihatdan asoslab berilgan. Shu bilan birga, samarali boshqaruvni ta'minlash uchun harbiy rahbarlar tomonidan qo'llanilishi lozim bo'lgan motivatsion strategiyalar bo'yicha ilmiy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Shuningdek, bu yondashuv O'zbekiston Qurolli Kuchlari tizimida ma'naviy-psixologik tayyorgarlikni takomillashtirishga ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Harbiy boshqaruv, motivatsiya, ijtimoiy-psixologik omillar, rahbarlik samaradorligi, intizom, mas'uliyat, kommunikativ madaniyat, shaxsiy va jamoaviy ehtiyojlar, psixologik mexanizmlar, yetakchilik uslublari, harbiy jamoa, motivatsion strategiyalar, ma'naviy-psixologik tayyorgarlik, O'zbekiston Qurolli Kuchlari.

Аннотация. В данной статье проанализированы социально-психологические факторы, формирующие мотивацию личности к деятельности в системе военного управления. Освещена роль мотивационного подхода в повышении эффективности руководства, дисциплины и ответственности в военных коллективах. Раскрыто влияние личных и коллективных потребностей, целей, системы ценностей, а также коммуникативной культуры военного руководителя на процесс мотивации. В

исследовании аналитически обоснованы психологические механизмы формирования мотивации, влияние стилей лидерства и значение социальных отношений в военной среде. Кроме того, разработаны научные рекомендации по применению мотивационных стратегий, необходимых для обеспечения эффективного управления. Представленный подход служит научной основой для совершенствования духовно-психологической подготовки в системе Вооружённых Сил Республики Узбекистан.

Ключевые слова: Военное управление, мотивация, социально-психологические факторы, эффективность руководства, дисциплина, ответственность, коммуникативная культура, личные и коллективные потребности, психологические механизмы, стили лидерства, военный коллектив, мотивационные стратегии, духовно-психологическая подготовка, Вооружённые Силы Узбекистана.

Annotation. His article analyzes the socio-psychological factors that shape an individual's motivation to perform within the military management system. The role of a motivational approach in enhancing leadership effectiveness, discipline, and responsibility in military teams is highlighted. The study explains how personal and collective needs, goals, value systems, and the communicative culture of a military leader influence the motivation process. The psychological mechanisms of motivation formation, the impact of leadership styles, and the importance of social relations in the military environment are analytically substantiated. Furthermore, scientific recommendations for motivational strategies to be applied by military leaders to ensure effective management are developed. This approach also serves as a scientific basis for improving moral and psychological preparedness within the Armed Forces of the Republic of Uzbekistan.

Keywords: Military management, motivation, socio-psychological factors, leadership effectiveness, discipline, responsibility, communicative culture, personal and collective needs, psychological mechanisms, leadership styles, military team, motivational strategies, moral and psychological preparedness, Armed Forces of Uzbekistan.

KIRISH. Bugungi kunda globallashuv jarayonlari, harbiy-siyosiy muvozanatdagi o'zgarishlar hamda xavfsizlik muammolarining murakkablashuvi harbiy tizimni

boshqarish, undagi inson omilining samaradorligini ta'minlash masalasini dolzarb muammolardan biriga aylantirmoqda¹. Ayniqsa, harbiy xizmatchilarning faoliyatga bo'lgan ichki motivatsiyasi, ijtimoiy-psixologik holati va ma'naviy barqarorligi milliy xavfsizlikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi². Shu sababli, zamonaviy harbiy boshqaruv tizimida shaxsning motivatsion holatini chuqur o'rganish, uni shakllantiruvchi omillarni aniqlash va boshqaruv amaliyotida samarali qo'llash ilmiy hamda amaliy jihatdan dolzarb masaladir³. Harbiy boshqaruv tizimi — bu faqat buyruq va intizom asosida emas, balki inson omiliga, ya'ni har bir harbiy xizmatchining psixologik tayyorgarligi, motivatsion yo'nalganligi va jamoaviy ruhiga tayanadigan murakkab ijtimoiy tizimdir⁴. Harbiy rahbarlik faoliyatining muvaffaqiyati, avvalo, shaxsning o'z faoliyatiga nisbatan ichki rag'batini, maqsadga yo'naltirilganligini va jamoa bilan o'zaro hamkorlik darajasini belgilaydi⁵. Shu nuqtai nazardan, harbiy rahbarning kommunikativ madaniyati, yetakchilik uslubi, shaxsiy fazilatlari va boshqaruvdagi motivatsion yondashuvi katta ahamiyat kasb etadi⁶. Zamonaviy harbiy psixologiya va boshqaruv nazariyasi shuni ko'rsatadiki, harbiy jamoalarda intizom, mas'uliyat va sadoqatni oshirishning asosiy yo'li-bu ichki motivatsiyani to'g'ri shakllantirishdir⁷.

Tashqi rag'batlantirish vositalari (mukofot, jazolar, lavozim o'sishi) qisqa muddatli natija berishi mumkin, ammo shaxsning ichki e'tiqodi, kasbiy faxri va ijtimoiy qadriyatlari asosidagi motivatsiya uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlaydi⁸. Shu bois, O'zbekiston Qurolli Kuchlari tizimida olib borilayotgan islohotlarning markazida inson omilini kuchaytirish, harbiy xizmatchilarni ma'naviy-psixologik tayyorlash, ularning ijtimoiy

¹ Karimov, I.A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch*. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.

² Abdurahmonov, Q.X. *Harbiy psixologiya asoslari*. – Toshkent: O'zbekiston Milliy mudofaa universiteti

³ Deci, E.L., & Ryan, R.M. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. – New York: Guilford Press, 2017.

⁴ Fayziyev, B. *Harbiy boshqaruv psixologiyasi*. – Toshkent: Akademiya, 2020.

⁵ Yukl, G. *Leadership in Organizations*. – 8th ed. – Pearson Education, 2013.

⁶ G'anieva, M. *Rahbarlik madaniyati va kommunikatsiya psixologiyasi*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.

⁷ Maslow, A.H. *Motivation and Personality*. – 3rd ed. – Harper & Row, 1987.

⁸ Herzberg, F. *The Motivation to Work*. – New York: Wiley, 1959.

faolligini oshirish masalalari turibdi⁹. Harbiy rahbarlarning boshqaruv faoliyatida zamonaviy motivatsion strategiyalarni qo'llash, jamoada sog'lom psixologik muhitni yaratish va har bir xizmatchining shaxsiy maqsadlarini umumiy harbiy maqsadlar bilan uyg'unlashtirish bugungi kunning eng muhim talablaridan biridir¹⁰.

Mazkur tadqiqotda harbiy boshqaruv tizimida shaxsning faoliyatga bo'lgan motivatsiyasini shakllantiruvchi ijtimoiy-psixologik omillar tahlil qilinadi, motivatsiyani boshqarishning psixologik mexanizmlari, rahbarlik uslublarining samaradorlikka ta'siri va harbiy jamoalarda ijtimoiy munosabatlarning o'rni ilmiy asosda yoritiladi. Natijada, harbiy rahbarlar uchun motivatsion strategiyalarni ishlab chiqish, boshqaruv samaradorligini oshirish hamda Qurolli Kuchlarda ma'naviy-psixologik tayyorgarlikni takomillashtirishga qaratilgan ilmiy tavsiyalar ishlab chiqiladi¹¹. Bugungi globallashuv sharoitida dunyo miqyosida yuz berayotgan geosiyosiy o'zgarishlar, harbiy-siyosiy ziddiyatlar, kiberxavfsizlik tahdidlari va axborot urushlarining kuchayishi har bir davlatdan nafaqat texnik va texnologik qudratni, balki inson omilining yuksak tayyorgarligini ham talab qilmoqda¹². Shunday sharoitda, harbiy tizimda xizmat qilayotgan xizmatchilarning faoliyatga bo'lgan motivatsiyasi, ijtimoiy faolligi va ma'naviy-psixologik barqarorligi milliy xavfsizlik va davlat mudofaa salohiyatining eng muhim kafolatlaridan biri sifatida qaralmoqda¹³.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev ta'kidlaganidek, "Yangi O'zbekistonning harbiy xizmatchisi - bu nafaqat jasur, balki ma'naviy yetuk, ijtimoiy faol, o'z burchiga sadoqatli inson bo'lishi kerak". Ushbu fikr harbiy sohada inson omiliga, xususan, harbiy xizmatchining motivatsion holatiga bo'lgan e'tiborning nechog'li muhim

⁹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Harbiy-ma'naviy tarbiya tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi PQ–4769-sonli qarori. – 2020-yil 18-iyun.

¹⁰ Sharipov, O. *Harbiy boshqaruv samaradorligi va ijtimoiy psixologiya omillari*. – Toshkent: Mudofaa ishlari vazirligi ilmiy markazi, 2022.

¹¹ Ryan, R.M., Deci, E.L. *Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions*. – *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67 (2000).

¹² To'raqulov, A. *Globalashuv va xavfsizlik: zamonaviy tahdidlar tahlili*. – Toshkent: Oliy ta'lim nashriyoti, 2022.

¹³ Abdurahmonov, Q.X. *Harbiy psixologiya asoslari*. – Toshkent: Milliy mudofaa universiteti, 2021.

ekanini ko'rsatadi. Zamonaviy harbiy boshqaruv tizimi shunchaki buyruq va nazoratga asoslangan mexanizm emas, balki ijtimoiy-psixologik jarayonlar majmui sifatida namoyon bo'lmoqda. Unda shaxsning ichki motivlari, qadriyatlari, maqsadlari, jamoa bilan o'zaro munosabatlari hamda rahbarning kommunikativ madaniyati markaziy o'rinni egallaydi. Shu sababli, harbiy rahbarlar tomonidan xizmatchilarning ichki motivatsiyasini aniqlash, uni qo'llab-quvvatlash va to'g'ri yo'naltirish - hozirgi zamon harbiy boshqaruvining eng muhim vazifasidir¹⁴. Ijtimoiy jihatdan olganda, harbiy xizmatchilarning motivatsion tayyorgarligi - bu nafaqat ularning shaxsiy faoliyat samaradorligini, balki butun jamoaning intizomi, mas'uliyati va birligiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan omildir¹⁵. Motivatsiya tizimi to'g'ri yo'lga qo'yilmagan muhitda harbiy intizom susayadi, jamoaviy birdamlik zaiflashadi va xizmat samaradorligi pasayadi. Shu boisdan, bu masalani ilmiy asosda o'rganish - jamiyat xavfsizligi, davlat barqarorligi va yoshlarning harbiy xizmatga bo'lgan ijtimoiy munosabatini mustahkamlash nuqtai nazaridan nihoyatda zarurdir¹⁶. Bundan tashqari, yoshlarning harbiy xizmatga nisbatan munosabati, ma'naviy qadriyatlari va motivatsion yo'nalishi ijtimoiy muhitdagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'liqdir. Axborot oqimi va internet tarmoqlari orqali turli mafkuraviy ta'sirlar kuchaygan hozirgi davrda, harbiy xizmatchilarning ruhiy tayyorgarligi va ichki ishonchini mustahkamlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilangan¹⁷. Shu nuqtai nazardan, motivatsion yondashuvlarni ilmiy asosda ishlab chiqish, ularni harbiy boshqaruv tizimiga joriy etish ijtimoiy zaruratdan tashqari, milliy xavfsizlik kafolati sifatida ham qaraladi.

Demak, mazkur mavzu O'zbekistonning mudofaa tizimida olib borilayotgan islohotlar, harbiy-ma'naviy tarbiya tizimini takomillashtirish va harbiy rahbarlik faoliyatini zamonaviy psixologik tamoyillar asosida rivojlantirish bilan bevosita bog'liq.

¹⁴ Fayziyev, B. *Harbiy boshqaruv psixologiyasi*. – Toshkent: Akademiya, 2020.

¹⁵ Yukl, G. *Leadership in Organizations*. – 8th ed. – Pearson Education, 2013.

¹⁶ Maslow, A.H. *Motivation and Personality*. – Harper & Row, 1987.

¹⁷ Sharipov, O. *Harbiy boshqaruv samaradorligi va ijtimoiy psixologiya omillari*. – Toshkent: Mudofaa ishlari vazirligi, 2022.

Bu esa mavzuning ijtimoiy ahamiyatini, amaliy zaruratini va ilmiy dolzarbligini yanada oshiradi.

Harbiy tizimda boshqaruv samaradorligi bevosita inson omiliga — ya'ni shaxsning kasbiy faolligi, mas'uliyati, ruhiy barqarorligi va motivatsiyasiga bog'liqdir. Hozirgi davrda harbiy xizmatchilarning faolligini oshirish, ularni vatan himoyasiga sadoqat ruhida tarbiyalash hamda xizmat jarayonida ichki va tashqi motivlarini shakllantirish masalasi alohida ahamiyat kasb etmoqda. Bu jarayonda ijtimoiy-psixologik omillar — ya'ni rahbar va bo'ysunuvchi o'rtasidagi munosabatlar, jamoaviy muhit, ijtimoiy qadriyatlar tizimi, shaxsning o'zini anglash darajasi va kasbiy o'zini namoyon qilish ehtiyoji — hal qiluvchi rol o'ynaydi¹⁸.

Harbiy boshqaruv murakkab ijtimoiy tizim bo'lib, u faqat tashkiliy buyruq va intizom mexanizmlariga emas, balki insoniy omilga tayangan holda samarali ishlaydi. Shu bois, harbiy rahbarlar faoliyatida motivatsiya mexanizmlarini chuqur o'rganish va ulardan oqilona foydalanish harbiy tizimni zamonaviylashtirishning muhim omillaridan biridir. Zamonaviy urush va xavfsizlik sharoitlarining murakkablashuvi, gibrid va axborot urushlari, texnologik yangilanishlar fonida inson omilining roli yanada kuchaymoqda¹⁹. Harbiy boshqaruvda psixologik barqaror, ruhiy jihatdan tayyor, motivatsiyasi yuqori kadrlarni shakllantirish davlat mudofaa tizimi uchun strategik vazifadir. Shuningdek, mustaqil O'zbekiston Respublikasida milliy armiyani isloh qilish, **“Vatanparvarlik — eng oliy burch”** g'oyasini hayotga tatbiq etish, harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-ma'naviy faolligini oshirish yo'lida keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda. Bunda harbiy rahbarlarning **boshqaruv madaniyati, psixologik yetukligi, jamoada ijobiy psixologik muhit yaratish ko'nikmalari** hamda **motivatsiya mexanizmlarini shakllantirishdagi rolini** o'rganish dolzarb ilmiy-amaliy masaladir. Shuningdek, mustaqil O'zbekiston Respublikasida milliy armiyani isloh qilish, **“Vatanparvarlik — eng oliy burch”** g'oyasini hayotga tatbiq etish, harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-ma'naviy faolligini oshirish yo'lida keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda. Bunda harbiy rahbarlarning

¹⁸ Eshqobilova N. T. (2022). *Harbiy psixologiyada rahbarlik va motivatsiya omillari*. Toshkent: Harbiy Akademiya nashriyoti.

¹⁹ To'raev M. (2021). *Harbiy boshqaruv va inson omili: zamonaviy yondashuvlar*. “Ijtimoiy fanlar” jurnali, №4.

boshqaruv madaniyati, psixologik yetukligi, jamoada ijobiy psixologik muhit yaratish ko‘nikmalari hamda **motivatsiya mexanizmlarini shakllantirishdagi rolini** o‘rganish dolzarb ilmiy-amaliy masaladir. Milliy armiyani rivojlantirish strategiyasida inson omili — ayniqsa, motivatsiya, ruhiy tayyorgarlik va ijtimoiy faollik — asosiy yo‘nalishlardan biri sifatida qaralmoqda ²⁰;

Zamonaviy psixologiya fanida motivatsiya inson faoliyatini harakatga keltiruvchi ichki kuch sifatida talqin etiladi. Harbiy sharoitda esa motivatsiya shaxsning xizmatdagi samaradorligini, buyruqlarga nisbatan mas’uliyatini va harbiy jamoaning umumiy ruhiy birligini belgilovchi asosiy omil hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, yuqori motivatsiyaga ega bo‘lgan harbiy jamoalar stressli vaziyatlarda ham barqaror, tashabbuskor va o‘zaro ishonch asosida harakat qilishadi ²¹. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan **“Yangi O‘zbekiston armiyasi — xalq armiyasi”** tamoyili harbiy xizmatchilarning ijtimoiy faolligini, ma’naviy yetukligini va psixologik tayyorgarligini oshirishni talab qiladi²². Bu esa harbiy xodimlarning faolligini oshirishning psixologik mexanizmlarini ilmiy asosda ishlab chiqish zaruratini yanada kuchaytiradi. Harbiy sohada motivatsiyani shakllantirish nafaqat kasbiy samaradorlikni, balki milliy xavfsizlikni ham ta’minlovchi omil sifatida namoyon bo‘lmoqda. Shu nuqtada **Maslowning ehtiyojlar ierarxiyasi nazariyasi** muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi. Unga ko‘ra, harbiy xizmatchining motivatsiyasi fiziologik ehtiyojlardan (xavfsizlik, oziq-ovqat, uy-joy) boshlab, ijtimoiy (do‘stlik, jamoa e’tirofi) va o‘zini namoyon qilish (kasbiy o‘sish, xizmatdagi sharaf) bosqichlariga qarab shakllanadi. Shu jihatdan, harbiy rahbarlar har bir bosqichni hisobga olgan holda boshqaruv strategiyasini shakllantirishi zarur. O‘zbek jamiyatida vatanparvarlik, jasorat, burchga sadoqat kabi qadriyatlar motivatsiyaning asosiy manbaidir. “Vatanparvarlik — eng oliy burch” tamoyili shaxsiy

²⁰ O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. (2023). *“Harbiy sohada islohotlarni chuqurlashtirish to‘g‘risida”gi farmon*.

²¹ Army Leadership Centre. (2022). *Leadership Insights No. 54: Motivation in the Modern Army*. British Army Official Resource.

²² HRMARS Journal. (2019). *Influence of Military Commanders’ Leadership Style towards Subordinates’ Morale*. IJARBSS, Vol. 9(5).

motivlarni milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtiradi²³ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2023-yil 12-yanvardagi "Harbiy sohada islohotlarni chuqurlashtirish to'g'risida"gi farmoni asosida harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-psixologik qo'llab-quvvatlash tizimi kengaytirildi. Bu islohotlarning markazida **inson kapitali** va **motivatsiya** yotadi²⁴

Harbiy boshqaruv tizimi har qanday davlatning mudofaa salohiyatini belgilovchi eng muhim soha bo'lib, uning samaradorligi, eng avvalo, inson omiliga — ya'ni shaxsning ruhiy holati, kasbiy faolligi, mas'uliyati va motivatsiyasiga tayanadi. Zamonaviy harbiy faoliyat murakkab psixologik, ijtimoiy va tashkiliy omillar uyg'unligida kechadi. Shu bois, harbiy boshqaruvda shaxs faolligini ta'minlash uchun motivatsiya tizimini shakllantirish hamda uni ijtimoiy-psixologik jihatdan tahlil etish dolzarb ilmiy va amaliy vazifadir. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, harbiy xizmatchilarning faoliyat motivatsiyasi ko'p omilli tuzilishga ega bo'lib, u ichki va tashqi rag'batlantirish mexanizmlariga tayangan holda shakllanadi. Ichki motivatsiya — shaxsning kasbga muhabbati, Vatanga sadoqati, burch hissi va o'zini namoyon qilish ehtiyoji bilan bog'liq bo'lsa, tashqi motivatsiya — moddiy rag'bat, mansab, mukofot, e'tirof kabi omillar bilan belgilanadi. Harbiy boshqaruvda ushbu ikki yo'nalishni uyg'unlashtirish motivatsiyaning barqarorligini ta'minlaydi.

Ijtimoiy-psixologik omillar, xususan, rahbar va bo'ysunuvchi o'rtasidagi o'zaro munosabat, jamoada psixologik iqlim, ishonch muhitining mavjudligi va harbiy rahbarning liderlik sifati shaxs faolligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Transformatsion rahbarlik uslubi, ya'ni rahbarning ilhomlantiruvchi, qo'llab-quvvatlovchi va ishonch uyg'otuvchi xatti-harakatlari askarlar motivatsiyasini sezilarli darajada kuchaytiradi. Tadqiqotlar (Bass, 1997; Skornyakova, 2018) shuni ko'rsatadiki, psixologik jihatdan sog'lom, o'zaro hurmatga asoslangan jamoalarda xizmat samaradorligi yuqori bo'ladi.

Xulosa o'rnida harbiy jamoalarda ijtimoiy identifikatsiya — shaxsning o'zini jamoaning ajralmas qismi sifatida his qilishi — motivatsiyaning barqaror manbai

²³ O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi. (2023). *"Vatanparvarlik — eng oliy burch"* konsepsiyasi. Toshkent.

²⁴ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. (2023). *"Harbiy sohada islohotlarni chuqurlashtirish to'g'risida"gi farmon*.

hisoblanadi. Bunday shaxs o'z burchini nafaqat xizmat talabi, balki shaxsiy qadriyat sifatida bajaradi. Shuningdek, jamoaviy birdamlik, ruhiy qo'llab-quvvatlash va o'zaro ishonch mavjud bo'lgan muhitda harbiy xizmatchilarning stressga bardoshlilik, mas'uliyati va tashabbuskorligi oshadi. O'zbekiston tajribasida "Yangi O'zbekiston armiyasi — xalq armiyasi" tamoyili harbiy tizimni insoniy qadriyatlarga asoslangan holda rivojlantirishni nazarda tutadi. Bu yo'nalishda harbiy rahbarlarning psixologik madaniyatini oshirish, jamoalarda ijtimoiy-psixologik muhitni sog'lomlashtirish, motivatsiya va rahbarlik madaniyatini uyg'unlashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Umuman olganda, harbiy boshqaruvda faollikning motivlarini shakllantirish quyidagi ilmiy asoslangan yo'nalishlarda samarali natija beradi:

Rahbarlik tizimini psixologik asosda takomillashtirish — rahbar va bo'ysunuvchilar o'rtasida ishonchli muloqotni rivojlantirish, ijobiy motivatsiya muhitini yaratish.

Harbiy psixologik tayyorgarlikni kuchaytirish — stressga bardoshlilik, o'zini nazorat qilish, irodaviy fazilatlarni shakllantirish.

Jamoaviy ruh va ijtimoiy birdamlikni mustahkamlash — jamoada bir-biriga tayanish, mas'uliyat va o'zaro yordam tamoyillarini rivojlantirish.

Ma'naviy qadriyatlar asosida motivatsiyani boyitish — vatanparvarlik, fidoyilik va kasbiy sadoqatni shaxsiy motivlar bilan uyg'unlashtirish.

Shunday qilib, harbiy boshqaruvda motivatsiya masalasini ijtimoiy-psixologik nuqtayi nazardan o'rganish nafaqat ilmiy, balki amaliy jihatdan ham katta ahamiyatga ega. Zero, ruhiy jihatdan barqaror, motivatsiyasi yuqori, kasbiga sadoqatli harbiy xizmatchi — bu nafaqat kuchli armiyaning, balki barqaror va xavfsiz davlatning kafolatidir.

Foydalanilagan adabiyotlar

1. Karimov, I.A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch*. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Abdurahmonov, Q.X. *Harbiy psixologiya asoslari*. – Toshkent: O'zbekiston Milliy mudofaa universiteti

3. Deci, E.L., & Ryan, R.M. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. – New York: Guilford Press, 2017.
4. Fayziyev, B. *Harbiy boshqaruv psixologiyasi*. – Toshkent: Akademiya, 2020.
5. Yukl, G. *Leadership in Organizations*. – 8th ed. – Pearson Education, 2013.
6. G‘anieva, M. *Rahbarlik madaniyati va kommunikatsiya psixologiyasi*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
7. Maslow, A.H. *Motivation and Personality*. – 3rd ed. – Harper & Row, 1987.
8. Herzberg, F. *The Motivation to Work*. – New York: Wiley, 1959.
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Harbiy-ma’naviy tarbiya tizimini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ–4769-sonli qarori. – 2020-yil 18-iyun.
10. Sharipov, O. *Harbiy boshqaruv samaradorligi va ijtimoiy psixologiya omillari*. – Toshkent: Mudofaa ishlari vazirligi ilmiy markazi, 2022.
11. Ryan, R.M., Deci, E.L. *Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions*. – *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54–67 (2000).
12. To‘raqulov, A. *Globalashuv va xavfsizlik: zamonaviy tahdidlar tahlili*. – Toshkent: Oliy ta’lim nashriyoti, 2022.
13. Abdurahmonov, Q.X. *Harbiy psixologiya asoslari*. – Toshkent: Milliy mudofaa universiteti, 2021.
14. Fayziyev, B. *Harbiy boshqaruv psixologiyasi*. – Toshkent: Akademiya, 2020.
15. Yukl, G. *Leadership in Organizations*. – 8th ed. – Pearson Education, 2013.
16. Maslow, A.H. *Motivation and Personality*. – Harper & Row, 1987.
17. Sharipov, O. *Harbiy boshqaruv samaradorligi va ijtimoiy psixologiya omillari*. – Toshkent: Mudofaa ishlari vazirligi, 2022.
18. Eshqobilova N. T. (2022). *Harbiy psixologiyada rahbarlik va motivatsiya omillari*. Toshkent: Harbiy Akademiya nashriyoti.
19. To‘raev M. (2021). *Harbiy boshqaruv va inson omili: zamonaviy yondashuvlar*. “Ijtimoiy fanlar” jurnali, №4.
20. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. (2023). “*Harbiy sohada islohotlarni chuqurlashtirish to‘g‘risida”gi farmon*.

21. Army Leadership Centre. (2022). *Leadership Insights No. 54: Motivation in the Modern Army*. British Army Official Resource.
22. HRMARS Journal. (2019). *Influence of Military Commanders' Leadership Style towards Subordinates' Morale*. IJARBSS, Vol. 9(5).
23. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligi. (2023). *"Vatanparvarlik — eng oliy burch"* konsepsiyasi. Toshkent.
24. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. (2023). *"Harbiy sohada islohotlarni chuqurlashtirish to'g'risida"*gi farmon.